

NOVA PRAVI

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gradišče 7, levo. — Telefon št. 77. — Naročnina 3 din. na mesec. — Posamezna številka — po dogovoru. — Rokopisov ne vračamo. — Poštnina plačana v gotovini.

Nar. posl. Anton Brandner:

Naša organizacija v Beogradu.

Beograd, 22. okt. 1922.

Mesca avgusta, predno sem odšel na parlamentarne počitnice, je bila v Beogradu ustanovljena organizacija narodno-socialistične stranke. Razen enega Slovence, ki živi v Beogradu že dolgo vrsto let, so bili v odbor izvoljeni sami Srbi, ki so se z velikim navdušenjem zavzeli za načela narodnega socializma.

Ko sem se po dveh mescih vrčal v Beograd, sem bil v nemalih skrbah zaradi naše prve organizacije med brati Srbi. Vsled izkušenj v Sloveniji, kjer se ni le enkrat dogodilo, da novoustanovljeni odbor ni povsem vršil svoje dolžnosti, in je dotična organizacija vsled tega ali životarila ali docela razpadla, sem se resno bal, da zadene enaka usoda tudi našo beograjsko organizacijo. Ta bojazen je bila tembolj upravičena, ker so bili naši beograjski tovariši prepuščeni bolj samim sebi, pri tem ko še ne poznajo tako dobro narodno-socialističnega gibanja, kakor ga poznamo Slovenci, kot nositelji narodnega socializma v Jugoslaviji.

Včerajšnji dan pa je potrdil, da moja bojazen ni bila utemeljena. Prijetno sem bil iznenaden, ko sem videl, da je mesca avgusta ustanovljeni odbor neumorno delal in da ima zaznamovati že lepe uspehe. Ne samo, da je stalno naraščalo število članstva, temveč so že tudi imenovani zaupniki in sicer v vseh večjih mestih, da pripravijo tla za ustanovitve krajevnih organizacij po celi Srbiji. Na beograjski univerzi pa se ustanavlja klub akademikov. Odbor si je znal pridobiti tudi naklonjenost nekaterih listov, ki bodo podpirali narodno-socialistični pokret. Vse dosedanje delo se je vršilo marljivo in tiho brez vsakega hrupa. Šele ta teden izide prvi proglas na srbsko javnost, ki bo opozarjal na važnost novega pokreta in pozival na vstop v narodno-socialistično stranko.

Naglašam ponovno, da sem bil nepričakovano vzradočen, ko sem se povrnil iz počitnic. Take ljubezni do mladega našega gibanja v Beogradu nisem pričakoval. Z velikim zadovoljstvom so mi pripovedovali odborovi člani, kako se širi narodno-socialistična ideja med brati Srbi. Z ravno takim zanimanjem so me izpraševali o razvoju naše stranke v Sloveniji, nadalje o našem kongresu na Dunaju, o katerem je — mimogrede povedano — prinesel »Deutsches Volksblatt« v Novem Sadu celotno poročilo, in končno o položaju naše stranke v Čehoslovaški republiki. Tov. Deržić je pravilno pripomnil, da je plamtel tak ogenj navdušenja tudi v Sloveniji, ko smo ustanavljali stranko.

Na drugi strani pa si naši srbski tovariši nič ne prikrivajo, da jih bo stalo mnogo napa, da popravijo to, kar so zagrešili socialni demokrati in komunisti. In sicer v tem oziru, da zasejejo seme zaupanja do socializma, ki so ga Marksisti vseh barv popolnoma diskreditirali, vsled česar so tudi njihove organizacije v popolnem razsulu. Treba bo dela, da se mase seznanijo s pravim socializmom in da se pritegne tudi inteligenca, katero so socialni demokrati in komunisti odbijali.

Pa tudi tega se naši tovariši v Beogradu zavedajo, da bo narodno-socialistična stranka v Srbiji povzročila hud stresljaj tako pri narodni radikalni stranki, ki spada v preteklost, kakor pri demokratični stranki, ki je nedavno v svojem glavnem

glasilu »Demokraciji« priznala, da ima demokratska stranka bodočnost le tedaj, ako postane stranka malega človeka in se izjavi za narodni socializem.

Končno omenjam še to, da prirede naši beograjski somišljeniki o priliki poseta čehoslovaških parlamentarcev 1. decembra t. l. širše zborovanje, da se seznanijo s poslanci, oziroma senatorji in ministri naše bratske čehoslovaške narodno-socialistične stranke.

K ljubljanskim občinskim volitvam.

Kakor znano, se bodo vršile v Ljubljani dne 3. decembra t. l. občinske volitve. Te volitve se bodo vršile na podlagi popolnoma novega volilnega reda, ki je čisto drugačen kakor je bil oni, po katerem so se vršile zadnje občinske volitve.

Ta novi volilni red je vpeljal za Ljubljano dr. Žerjav. Zamišljen je tako, da bi morala zmagati JDS, ako bi bilo razmerje oddanih glasov približno isto, kakor pri lanskih občinskih volitvah. Po novem volilnem redu dobi namreč tista stranka, ki ima največ glasov, veliko večino mandatorov, pri tem pa niti ni treba, da bi imela nad polovico glasov, samo največ jih je treba. Pri lanskih občinskih volitvah so dobile posamezne stranke sledeče število glasov: NSS 1326, JSDS 808, KSJ 1051, SLS 1554, SKS 140, JDS 2809. Demokrati so dobili sicer kot stranka zase največ glasov, vendar pa veliko manj, kakor vse druge stranke skupaj. Temu primerno so dobili samo 18 občinskih svetnikov, vse druge stranke skupaj pa 31. Lanske občinske volitve so torej jasno pokazale, da bi po pravičnem volilnem redu, kakor je bil lanski, demokrati v ljubljanskem občinskem svetu nikdar več ne dobili večine.

Da bi pa demokrati ljubljansko občino vendar le dobili v roke, kljub temu, da nimajo daleko niti polovico glasov,

je prevrgel dr. Žerjav občinski volilni red

in napravil novega, ki je tak, da bi bilo mogoče dobiti demokratom občino v roke. Dr. Žerjav je vzel za podlago novega občinskega volilnega reda razmerje oddanih glasov pri zadnjih občinskih volitvah in je sklepal: JDS je dobila kot stranka zase največ glasov, namreč 2809, pri tem ko so dobile vse druge stranke skupaj 4879 glasov. Da dobi torej JDS kljub temu, da je dobila 2 tisoč glasov manj, kakor vse druge stranke skupaj, vendarle večino občinskih svetnikov in s tem ljubljansko občino v svoje roke, je treba preurediti volilni red. Ker pa bo dobila v Ljubljani pri prihodnjih volitvah, tako je računal dr. Žerjav, JDS kot samostojna stranka zopet največ glasov, bomo določili v novem volilnem redu, da pripade tisti stranki, ki dobi kot taka največ glasov, že tudi polovico občinskih mandatorov. Druga polovica se pa naj razdeli med stranke. Po tem volilnem redu bi dobili demokrati, ako bi bilo razmerje glasov približno tako, kakor pri lanskih volitvah, 36 občinskih svetnikov, medtem ko so jih po starem volilnem redu dobili le 18.

Kakor torej vidijo naši čitatelji, je nastal z novim volilnim redom popolnoma nov položaj.

Temu novemu položaju so se morale nehote prilagoditi vse stranke. Kajti, ako bi stranke postopale tako, kakor pri lanskih volitvah, da bi namreč nastopila vsaka zase, bi se nakana dr. Žerjava, spraviti ljub-

ljansko občino v roke demokratov, res uresničile. Bilo je torej predvsem potrebno preprečiti in sicer na vsak način preprečiti, da bi demokrati še kedaj imeli na ljubljanskem magistratu večino oziroma odločilno besedo.

Da se to zgodi, je pa neobhodno, da nastopi pri občinskih volitvah več strank z enotno listo. Kajti, če bi nastopila vsaka stranka, kakor pri zadnjih volitvah, samostojno, bi najbrže demokrati prodrli, za kar nam služi razmerje pri lanskih volitvah v precej jasen dokaz. S tem bi prišla cela slavnoznana demokratska korupcija v ljubljansko mestno gospodarstvo. Banke in »Jutro« bi zavladale nad Ljubljano; kako bi šlo pri tem delovnemu ljudstvu, nam ni potreba posebej dokazovati, to čutimo pod sedanjim demokratičnim režimom prav dobro na lastnem telesu.

Na dlani bi bil skupni nastop socialističnih strank. NSS je to predvsem predvidevala in storila potrebne korake, da nastopijo socialistične stranke s skupno listo. Komunistični voditelji so se izjavili, da jih ljubljanske občinske volitve ne brigajo dosti. Delati za izboljšanje položaja delovnega ljudstva se ne strinja z njihovim programom. Oni hočejo imeti nezadovoljno in trpeče ljudstvo, le na ta način bo mogoče upejlati komunistično sovjetsko republiko. Naši komunistični voditelji računajo namreč z vso resnostjo, da bodo imeli, če že ne prej, vsaj v 20 letih sovjetsko republiko. Le to jim gre po glavi. Da pa je treba delovnemu ljudstvu tudi sedaj pomoči, o tem nočejo ničesar slišati. Rekli so, da so jim najbližji klerikalci, kajti tudi oni zasledujejo enake cilje. Veliko govoriti, ljudi za nos voditi in ničesar storiti! Da pod takimi pogoji skupen nastop ni bil mogoč, je menda vsakemu resnemu človeku umevno. NSS je bilo predvsem na tem, da hitro in izdatno pomaga delovnemu ljudstvu. Nas ne briga toliko, kaj bo čez 20 let, ko že večine današnjega rodu ne bo več na svetu, ljudstvo se briga za to, kaj bo jutri. Delovno ljudstvo trpi sedaj, pomoč pa, ki bo eventualno prišla čez 20 let mu bo presneto malo pomagala.

Zastonj se je trudila NSS tudi pri socialnih demokratih. Predvsem so razdeljeni socialni demokratje skoraj na toliko skupin, kolikor imajo članov. Vsak voditelj zastopa svoje nazore. Enako komunistom ne vidijo, kaj se godi v sedanjem življenju, temveč si ustvarjajo svet vsak po svoji glavi. Oni nudijo med vsemi strankami najžalostnejšo sliko. En del se je vrgel demokratom in vladi okoli vratu. Oba Kristana sta v službi vlade, drugi so zopet v Praprotnikovih službi. Bivši župan, dr. Perič, se je zvezal takoj, brez vednosti drugih socialističnih strank, s klerikalci. Najbrže računa s tem, da bodo zmagali združeni klerikalci in komunisti in da bo on zopet župan. Bernot se tepe s svojim »Naprejem« z vsemi ostalimi in čisti stranko, da bo kmalu popolnoma »čista«. Iskati skupnosti s tako stranko in s takimi ljudmi je za resnega človeka malo težko. Toda kljub vsemu temu je NSS poskusila vse, da bi se napravila skupna proletarska fronta. Toda dr. Perič je bil že oddan, drugi pa so bili za vsako pametno besedo gluhi. Tukaj moramo omeniti še značilen dogodek v zadnjem času. O priliki občinskih volitev v Mostah se je NSS posrečilo, da so nastopile vse proletarske stranke na skupni listi. Komunistični in socialnodemokratski kandidati, ki so bili na skupni listi, niti volit niso šli. Drugi komunisti pa so volili klerikalno listo. Taka je delav-

ska politika naših komunistov in socialnih demokratov. Ni čuda torej, da jim je deveta briga, kako pojde delovnemu ljudstvu v Ljubljani.

Vsled popolne brezbrčnosti komunistov in socialnih demokratov je bila NSS v težkem položaju. Izgledalo je, da bo nemogoče preprečiti demokratom in bankam zmago. In NSS je morala začeti popolnoma novo taktiko. Pošteni ljudje, nekorrumpirani možje, so bili prišli navskriž z demokratsko stranko. Niso mogli več prenašati korupcije in diktature bank, začeli so izstopati iz stranke. Med temi poštenjaki in NSS je prišlo do pogovorov, ker imajo skupni interes obstoj v tem, da je treba potisniti demokrate na stran in jih napraviti neškodljive. Sklenil se je torej s temi možmi dogovor, ki ima za posledico, da bo nastopila NSS s to skupino na skupni volilni listi. Na to skupno listo so prišli tudi nobeni stranki pripadajoči javni delavci. NSS nima z možmi, ki se nahajajo na skupni listi nobene skupnosti. Obvarovala si je svoj program, svoj samostojen nastop in ni vezana v ničemer. Kar jo družijo, je edino le to, da se vrže demokrate in z njimi vso korupcijo enkrat za vselej iz javnega življenja v Ljubljani in s tem v celi Sloveniji.

Sedaj nastane vprašanje, je - li postopala NSS pravilno ali ne. Zbor zaupnikov je odobril to postopanje soglasno z vihnim odobravanjem. Izborna taktična poteza NSS je zadelala vse naše nasprotnike, kakor strela iz jasnega neba. Pljuvali bodo na NSS ogenj in žveplo. Obrekovali bodo NSS, kakor še nikoli. To nas ne bo strašilo. Da se nasprotniki penijo jeze, je dokaz, da smo na pravem potu. Nas briga samo to, kaj poret naši somišljeniki. Naši somišljeniki vedó natančno, kaj bi se zgodilo, če bi se ne napravilo tako. Kaj je bolje, da smo se za ta trenutek sporazumeli z poštenjaki, da vržemo demokratsko bankirsko korupcijo, ali pa, da bi prepustili, da dobe Ljubljano v roke ljudje, ki so prinesli toliko gorja med delovno ljudstvo?

Proč s korupcijo, to je edina parola, s poštenim delom naj se pomaga delovnemu ljudstvu! Tako bo zmagala pravičnost in se bo vendar enkrat začelo delati tudi za proletarijat! Na Vas, naši somišljeniki, je, da greste na dan volitev kakor en mož na volišče, da tako dokažete, koliko vam je ležeče na svojem lastnem blagru. — Druge pa pustite mirno lajati, saj bodo lajali zadnjikrat!

Politične vesti.

Politični položaj.

Če bi ne bilo tako skrajno žalostno, bi se človek naravnost iz srca nasmejati temu teatru, ki se igra v Beogradu in ki ga imenujejo jugoslovska politika. Demokrati so izrekli na zagrebškem kongresu, radikalni na somborskem shodu nezaupnico sedanjemu režimu, ki ga tvorijo ravno radikalni demokrati. Dali so torej nezaupnico samim sebi. Posledica teh nezaupnic je bila, da je nastala kriza. Rekli so, da bo podal Pašić ostavko in da se bo zmenjala vlada. Govorili in pisali so dolgo časa o krizi, nazadnje je Pašić iznašel, da sta on in Pribečević naši državni še neobhodno potrebna, in krize je bilo konec. Država propada dalje, korupcija cvete, le krize je konec, vsaj za nekaj dni. Ta teden so šli poslanci in ministri v Kumanovo, kjer so praznovali desetletnico kumanovske bitke v balkanski vojni l. 1912. V Kumanovem je bilo zbranih veliko ljudi, manjkali pa so invalidi, ki edini bi mogli

dati slavnosti največji sijaj. Manjkali so, da protestirajo s tem molče, ker jim vlada ne da nobenih podpor. Bili so pač tedaj dobri, ko so dali domovini zdravje in vse kar so imeli. Danes jih nihče ne pogleda, zmago pa slave ljudje, ki so bili za časa vojne na varnem in zbirali bogastvo ter odirali narod.

Ko se bodo ministri in poslanci vrnili s slavnosti v Beograd, nastopi zopet kriza. Pašić je dal pismeno izjavo in zastavil svojo častno besedo, da pride čisto gotovo do nove krize. 6. novembra se zbere skupščina. Videli bomo, če Pašićeva častna beseda kaj velja, ali ne. — Tako se vlada v našem Beogradu.

Novi predsednik skupščine. Kakor ima vsako društvo ali vsak shod svojega predsednika, tako ga ima tudi narodna skupščina. Pri vsakokratnem novem zasedanju si izvoli skupščina novega predsednika. V vseh parlamentih je navada, da se izvoli predsednik iz najmočnejše stranke. Ker imajo pri nas radikalni kot najmočnejša stranka ministrsko predsedstvo, je prepuščeno predsedstvo skupščine drugi najmočnejši stranki — demokratom. Da pa pokažejo demokrati na zunaj svojo navidezno naklonjenost do Hrvatov, je bil stari in je tudi novi predsednik hrvatski demokrat. Dosedanji predsednik je bil hrvatski demokrat dr. Ribar. Dokler je dr. Ribar pomagal pobijati Hrvate in Slovence, je bil v očeh Pribičevića in Pašića vsega spoštovanja vreden državotvoren mož. Toda dr. Ribar ni ostal večno pokorna in ponižna ovca. Spoznal je, da gre naša država rakovo pot. Hotel je to preprečiti, udeležil se je zagrebškega kongresa javnih delavcev in ž njimi vred obsodil današnji pogubonosni režim. S tem se je silno zameril Pašiću in Pribičeviću in kar naenkrat ni bil več sposoben za predsednika. Pribičević si je izbral novega hlapca v osebi dr. Lukinića, ki je že svoj čas tudi zanesljivo služil madžarskemu trinogu Tiszi. In Lukinić je bil izvoljen z glasovi radikalcev, Pribičevićevih pristašev in samostojne slovenske kmetijske stranke. Dobil je 124 glasov, med tem ko jih je dobil dr. Ribar 88; volili so ga Davidovičevi pristaši in vsa opozicija razun zemljoradnikov. — Narodna skupščina ima torej zopet predsednika po milosti Pašićevi in Pribičevićevi. Opozicija je sprejela novega predsednika dr. Lukinića s klici: »Eljen Tisza! Eljen magyar baratom! Živela žandarmerija, živeli policisti!«

Med Jugoslavijo in Poljsko je bila te dni sklenjena trgovinska pogodba.

Lepa bodočnost se obeta državnim nameščencem. Pretekli teden so bili železničarji v ministrstvu saobračaja, da predado resolucijo sklenjeno 15. t. m. na zagrebškem shodu. Minister jih sploh ni sprejel. Njegov pomočnik jim je rekel, da ni govora o zboljšanju plač; nasprotno, ministrstvo se resno bavi z vprašanjem, za koliko se naj plače znižajo. Ako ljudje gladijejo, je rekel ministrov pomočnik, naj nategnejo malo svoj pas. Ako pa ne morejo več delati, naj puste delo in gredo. »Sploh pa«, tako je rekel, »zakaj hodite sem? Mini-

strstvo že samo ve, kaj mu je storiti!« Mislimo, da železničarji na to nečuveno izzivanje ne bodo molčali, temveč odgovorili tako, da bo gospodom radikalom in demokratom še dolgo brnelo po ušesih. Nočemo kovati iz tega žalostnega dogodka političnega kapitala, vendar pa bi radi opozorili vse državne nameščence, ki še danes tu in tam poslušajo sladke melodije demokratov, kako ti delajo z državnimi nameščenci sedaj, ko bi jim morali pomagati. Demokrati imajo danes vlado in s tem vso moč v rokah. — Zgoraj omenjeni dogodek kaže, kaj počno s to močjo. Tam kjer love glasove državnih nameščencev, tam govore vse drugače. Ne sodite jih po besedah, sodite jih po dejanjih!

Ljubljanski demokratje so vložili prvi kandidatno listo. Raztrobili so v svet, da so to storili radi tega, ker so najbolje organizirana stranka. Demokratarji naj nam pač oprostite, da povečmo mi občinstvu, kar mu sami niso mogli povedati, pa je to vendar važno in potrebno. O svoji sramoti namreč nihče rad ne govori. Hiteli so namreč s svojo listo zato tako zelo, ker je nastala med kandidati prava panika. Vsi so hoteli uiti. Toda »Jutrovci« so tudi pametni! Zaprli so jim namreč enostavno vratca s tem, da so hitro vložili listo; kajti, kakor hitro je lista vložena, je vsak odstop nemogoč. E, so tiči pri »Jutru«! Malo lažje bo glede glasov na dan volitve. Če pomislimo, da se je polovica kandidatov izrekla, da te liste ne voli, bo za glasove šlo malo trda. To pot je žal že zamujeno, toda prihodnji žerjavov volilni red bo tak, da bodo imeli volilno pravico samo tisti, ki imajo najmanj eno banko, in ki so si znali »pridobiti« najmanj 20 milijonov. Po tem, upajo, da bo že šlo. Toda to bo šele prihodnjic!

Svetovni pregled.

Čehoslovaška.

Program novega finančnega ministra. Novi finančni minister dr. Rašin je poklical časnika k sebi in jim razvil svoj program, ki ga misli udeležiti. Državni proračun bo skoraj popolnoma aktiven, to se pravi, prejemki in izdatki bodo popolnoma enaki. Plače državnim nameščencem se bodo znižale šele s 1. aprilom 1923, ker misli, da se bodo cene do tedaj ne le znatno znižale, temveč tudi ustalile. V državnem proračunu bo uveljavljen delitev državnih izdatkov tako, da bodo posebej razvidni upravni izdatki in izdatki gospodarskih državnih podjetij. Za gospodarska podjetja države (železnice itd.) se vpelje dvojno knjigovodstvo. Češka bi rada prešla na zlato valuto, toda ne more, ker njene sosednje države še nimajo urejene valute. Davčno reformo misli uvesti spomladi. Država bo vršila, kakor do sedaj, vse obveznosti, plačevala dolge in obresti. Finančni minister upa, da se mu posreči urediti državno gospodarstvo popolnoma. Človeka veseli, ko čita iz bratske države tako vesele vesti. Kedaj bomo enkrat mi tako daleč? Na Če-

škem pač ne poznajo balkanizma, njegove koruptnosti in nezmožnosti.

Poljska.

Deželni zbor v Šleziji. Te dni je bil sklican deželni zbor za Gornjo Šlezijo. To je tisti del Poljske, v katerem se je vršil plebiscit, pri katerem so Poljaki propadli, pozneje pa so vpriporili vstajo, in jim je ententa potem pri plebiscitu izgubljena deželo kljub temu prisodila. Deželni zbor je otvoril poljski ministrski predsednik Novak. Splošno pozornost je vzbudilo, da so nemški poslanci mirno obsedeli na klopih, ko se je deželni zbor spomnil v boju za svobodo te dežele padlih ustašev. Poslanci nemške katoliške ljudske stranke, nemške stranke in pa nemški socialni demokrati imajo v deželnem zboru skupen klub. Na tem dejstvu vidimo jasno, da najdemo nemške »internacionalne« socialne demokrate tam, kjer so Nemci v manjšini, v bratskem objemu z nemškimi buržujskimi strankami. Našim slovenskim socialnim demokratom so govorili in svetovali nemški sodrugi drugače. Menda se bo sedaj našim ljudem enkrat zasvitelo, da so nemški internacionalci najprej nemški nacionalci in potem šele socialisti. Mi jim tega ne zamerimo. Zamerimo pa našim delavcem, da ne izprevidijo in da ne delajo prav tako. Tok delavskega gibanja gre povsod v narodno-socialistično smer.

Romunija.

Kraljevo kronanje. Pretekli teden je bila v Albi Juliji kronana romunska kraljeva dvojica. Krona je napravljena iz jekla turških kanonov, ki so jih Romuni vzeli Turkom leta 1877.

Avstrija.

Še vedno posojilo. Avstrija ima sedaj svoje glavne skrbi s posojilom, o katerem smo že poročali. Gre v prvi vrsti za kontrolo. Med tem ko so meščanske stranke z vsem zadovoljje, kar zahtevajo države, ki bodo dale posojilo, so socialni demokrati sklenili, da bodo to posojilo in vse, kar je z njim v zvezi, na vsak način preprečili. In v resnici so začeli socialisti silovit boj proti posojilu, ki bi, kakor pravijo, zapечатilo neodvisnost Avstrije in predalo delavstvo na milost in nemilost kapitalistom. Socialisti so mnenja, da bi se dala Avstrija s primernim obdavčenjem domačih kapitalistov prav lahko rešiti. Pogoji za posojilo so res hudi. Tako se glasi na pr. eden, da dobi vlada za dobo dveh let polno moč, da ukrene vse, kar se ji zdi dobro, ne da bi ji bilo treba vprašati parlament.

Nemčija.

Volitev predsednika republike se preloži. Ebert ostane predsednik do 1. 1926. 3. decembra 1922 bi se morala vršiti volitev predsednika nemške republike. Z ozirom na notranjopolitični položaj in svetovno politične razmere bi po mnenju merodajnih političnih strank razburjenje, ki bi ga sigurno prinesle volitve, silno škodilo nemški republiki. Radi tega so se te stranke zedinile, da se volitev — preloži. V nemški ustavi je

predvideno, da se voli predsednik vsako sedmo leto. Ebert je bil leta 1919 samo začasno izbran predsednikom in bi moral pravi predsednik biti voljen letos. Da pa spravijo preložitve volitev v sklad z ustavo, jo bodo nalašč zato prenapredili. Tako bo ostal Ebert predsednik še do leta 1926. Naše čitatelje bo zanimalo, če povemo, da je bil Ebert, predno se je posvetil politiki, sedlarski pomočnik.

Monarhisti so hoteli umoriti ministrskega predsednika. Nemčija je postala dežela političnih umorov. Kako so se zgražali nemški monarhisti tedaj, ko so imeli še vso moč, nad vsakim političnim umorom, če se je slučajno izvršil v kaki državi! Danes pa more sami hujše in več, kakor se je to godilo kjerkoli. Sedaj so nemški monarhisti jasno pokazali, da njih svetovnoznani nacionalizem ne izvira iz ljubezni do naroda, temveč iz želje po moči. Tudi Nemci se v tem oziru čisto nič ne razločujejo od buržujev drugih narodov. Naj vzame hudič cel narod, kajti ako mu oni ne zapovedujejo, nima zanje nobenega pomena! Tak je takozvani nacionalizem današnje kapitalistične družbe v Nemčiji, povsod drugod in tudi pri nas.

Tako so se spravili na umore najimenitnejših predstavitev današnje demokratične Nemčije. Še le nekaj mescev je minilo, odkar so umorili zunanje ministra Rathenaua in šele te dni so bili sojeni njegovi morilci, pa že prihaja vest, da so hoteli umoriti prošli teden ministrskega predsednika dr. Wirtha. Bilo je že vse pripravljeno, toda najet morilec se je v zadnjem trenutku skesal. Namesto da bi Wirtha umoril, je prišel k oblasti in ji vse povedal. Oblasti ne izdajo o tem nameravanem umoru ničesar. To radi tega, ker mislijo, da se jim posreči izslediti pravo gnezdo morilcev. Ko bo preiskava zaključena, bomo izvedeli čisto gotovo nadvse interesantne podrobnosti. Izvedeli bomo, kako blesteča imena so vodila vse politične umore zadnjih let.

Finska.

Vsak dobi svoje zemljišče. V finskem parlamentu je sprejet zakon, po katerem dobi vsak polnoletni finski državljani, ki odgovarja gotovim pogojem, toliko zemlje, da more vzdrževati sebe in družino. Ako država sama ne bo imela za razdelitev dovolj posestev, jih bo v to svrhu vzela veleposestnikom. Finska država je pripadala preje Rusiji. Po ruski revoluciji je postala samostojna republika.

Anglija.

Odstop vlade. Lloyd George je odstopil kot ministrski predsednik in z njim seveda tudi vsi drugi ministri. Lloyd George je vodil dolgo angleško državo. Med vojno, v najhujših časih, je postal ministrski predsednik Anglije, največje in najuplívnejše države sveta. Angleški ministrski predsednik je ena najuplívnejših, če ne najuplívnejša oseba v svetovni politiki. On nima prve besede sam v Angliji, njega poslušajo in se mu pokorava takorekoč celi svet. Ako odstopi ministrski predsednik kake dru-

Brzovlak ob 10.50.

(Iz francoščine.)

(Konec.)

Ne, moj dragi gospod, če bi bil še tako učen, da bi mi bili znani vsi izrazi sveta, vam vendar ne bi mogel opisati groze, ki se me je polastila. V boju vidijo vojaki, kako padajo tovariši okoli njih, vendar vzdrže na mestu z orožjem v roki; toda oni vedo odkod pride udarec, ki jih zadene. Boje se pred kroglo, pa jo obenem pričakujejo. Mojega tovariša pa je vzela takorekoč neka čarovnija, kakor bi bil izginil v zrak.

Toda to ni bilo še vse nič.

Komaj sem se otreseel tega prvega vtisa, ko se že pojavi drugi še vse groznejši. Še sedaj se tresem ko mislim na to.

Za menoj, v svojih vozovih, je spalo ali zadovoljno kramljalo kakih 200 človeških bitij, ki so dirjala v vrtoglavi naglici — 200, ki se jih je peljalo v gotovo smrt! — Kajti ta, ki jih je vodil, je bil le orodje brez vsake moči, niti roke ni mogel iztegniti, ohromeli — — — jaz!

In čim manj se je moglo gibati moje telo, tem bolj so delovali možgani, tem večji strahovi so se mi podili po glavi. —

Opazoval sem pot. Videl sem pred seboj v mesečini blesteti tračnice, po katerih smo drveli.

Znova sem se zavedel brzine, s katero smo se peljali, kajti vsled navade se tega sploh ne opazi. Vlak je švigal kot blisk mimo neke male postaje. Kljub temu sem opazil pri odprtih vratih, da je uradnik spal poleg svojega brzovarnega aparata. Enkrat, dvakrat se je stresel tlak, signalne plošče so zazvenele, pot so križale povprečne tračnice, proga je bila sedaj široka, odprta, sedaj se je zožila, ob globokih jarkih je vodila v — temno noč... Nato pride predor, ki smo ga v hipu prevozili — — — Zopet prosta pot.

Sedaj sem vedel, kje smo in mislil sem si: vlak bo skočil s tira! V nekaj minutah pridemo do krivine, kjer nas bo vrglo s tračnic — — —

Toda usoda ni hotela, da se zgodi nesreča na tem mestu.

Lokomotiva, cel vlak se je nagnil... Tračnice so zaškrilale pod razbeljenimi kolesi — — — prešli smo to mesto!

Oddahnil sem si. —

Ogenj, za katerega se ni brigal nihče, je dozdevno pojema... stroj se bo moral kmalu ustaviti, železniški paznik bo prihitel

k vlaku — — — poveda mi bom, kaj se je zgodilo, položil bo pokalice pred in za vlakom — — — rešeni bomo! — — — Toda moj up ni trajal dolgo. Dirjamo mimo postaje, tu opazim nekaj, da so mi groze vstali lasje. — Signalna plošča je kazala: stoj! — — — proga pred nami ni bila prosta.

Da nisem tedaj zblaznel, še sedaj ne morem zapopasti. Mislite si, kaj se godi v možganih človeka, ki se nahaja na lokomotivi, katera divja naprej in naprej, pa ve, da zapira nekaj pot.

Samo to je živelo še v meni, da bom s celim vlakom vred uničen, če se mi ne posreči lokomotivo ustaviti! Da to preprečim, ni treba drugega, kot da iztegнем roko! Treba je le potegniti vzvod, ki se nahaja pol metra pred menoj. Toda te kretanje ne boš naredil, ker je ne moreš — — — in vse boš videl — — — sam boš pričujoč pri celi drami, stokrat strašnejše ti bo umreti kot drugim, ker vidiš nevarnost, ki te bo ugonobila — — —

Skušal sem zapreti oči, toda nisem jih mogel — občutek, da drevimo pogubi nasproti, je bil močnejši od moje volje. Moral sem gledati in videl sem, dragi gospod, uganil sem zapreko še predno sem jo zagledal!

Kmalu nisem več dvomil, bil je vlak, ki je običal na tiru ter nam zapiral pot. — Videl sem senco in zadaj luči. Prihajali smo bližje in bližje. Sam ne vem, zakaj sem zavpil: »Na pomoč, pomagajte!« Kdo me je mogel slišati? — Vse je umrlo v meni, samo glava je delala. Vsa življenjska moč mi je tičala v očeh, ki so bulile v noč, in v ušesih, ki so slišale vsak šum kljub ropotu koles in puhanju lokomotive.

Vedno bližje smo bili — — — Samo še petsto metrov... tristo... sto. Konec je bil tu — grozni tresk — uničenje. Oj, kdor je to videl! — — —

Ko sem se zavedel, sem ležal na kupu podrtin. Strašni klici so odmevali v noč. Razločil sem ljudi, ki so begali s svetilkami po polju, drugi so nosili ranjence; vpitje — solze.

Videl sem in razumel vse to. Sam nisem trpel, na nič več nisem mislil, na pomoč nisem klical.

Med dvema brunoma, ki sta se križala nad mojo glavo tako blizu, da so se ju dotikale, moje ustnice sem opazoval košček neba, ki je zrlo na zemljo mlo in čisto, in pa malo, trepetajočo zvezdico, ki me je v moji nadlogi dozdevno skušala tolažiti in miriti.

ge države, se svet za to ne zmeni dosti. svetovni časopisi naznanijo to svojim čitateljem mimogrede, da zadostijo časnikiarski dolžnosti. Drugače je, ako se izvrši izprememba v angleški vladi. Komaj se je zaznalo, da je Lloyd George odstopil, že so polni vsi svetovni listi tega silno važnega političnega dogodka. Oči vseh merodajnih državnikov, diplomatov in politikov so obrnjene te dni v London. Zakaj je padel Lloyd George? Kdo bo njegov naslednik? Kako svetovno politiko bo vodila Anglija sedaj? To so vprašanja, ki se tičejo celega sveta, ki razburjajo ves svet.

Angleške politične razmere ne najdemo primere v ostali Evropi. Anglija ima najstarejši parlament, temu primerno seveda tudi najbolje urejeni parlament. V Angliji so številne politične stranke nepoznane. Do najnovejšega časa je imela Anglija samo dve stranki: konservativno in liberalno. Te dve stranki sta si sledili ena drugi v vladi, kakor pač so izpadle vsakokratne volitve. Kakor je ravno ugajal program ene ali druge stranke časovnim in ljudskim potrebam, jo je ljudstvo volilo. Katera je dobila večino poslancev, je pač tudi vladala. Delavstvo do najnovejšega časa ni nastopalo samostojno. Volilo je enkrat konservativce, drugič liberalce, kakor pač je ena ali druga stranka obljubila, kaj bo vse storila za delavstvo. In stranke so dane obljube držale. Če že ne iz drugega, vsaj iz tega vzroka, da so dobile delavske glasove tudi pri drugih volitvah. Ker se delavstvu v takih razmerah ni godilo preslabo, kajti vladajoči stranki sta skušali druga drugo prekositi v skrbi za delavstvo, delavstvo ni čutilo potrebe ustanavljati lastno stranko. Prvič bi se mu bilo težko politično udeležiti, ker pravega socializma angleško delavstvo dolgo ni poznalo, drugič pa je imelo v tem pogledu silno bridke izkušnje iz začetka devetnajstega stoletja iz takozvanih kartističnih bojev. Še le v novejšem času, ko je marksizem prodril tudi na Angleško in našel tam primerno razumevanje, se je ustanovila delavska politična stranka. S tem trenutkom so bile na Angleškem že tri stranke. Stari sistem samo dveh političnih strank je bil ovržen. V sedanjem parlamentu še delavska stranka ni posebno močna, šteje samo 74 članov.

Med vojno, ko je bila domovina v nevarnosti, so se strnile vse stranke in tvorile vlado. Tega na Angleškem niso bili vajeni, da bi bile obe glavni stranki v vladi. Za časa, ko je domovina v nevarnosti že, toda kakor hitro mine ta položaj, se vzajemnost brž zruši in zopet prevzamejo vlado ali sami konservativci ali liberalci. Spretenu Lloyd Georgeu, ki pravijo, da je eden najboljših politikov sveta, se je posrečilo, da je držal skupaj obe stranki še 4 leta po svetovni vojni. Sedaj pa so nastopila takaka nesoglasja, da je postalo vsako skupno sodelovanje nemogoče in konservativci so se odpovedali liberalcem ter njihovem Lloyd Georgu enostavno prijateljstvo. Lloyd George je moral odstopiti kot ministrski predsednik, ker nima več večine v parlamentu. Glavni vzrok nesporazumljenja leži v Lloyd Georgevi orientaciji in evropski politiki, s

katero se konservativci ne strinjajo in, kar je mogoče še bolj važno, v novih volitvah. Konservativci pričakujejo od novih volitev veliko, na vsak način pa več, kakor bi dobili, ako bi ostali v skupni vladi z Lloyd Georgem. Svet gre v dva ekstreme, kapitalizem in vse kar je z njim združeno, se pomika k strogu konservativizmu v politiki, med tem ko gredo delavne mase vedno bolj kompaktno na levo. Vse kar stoji v sredi se navadno potepta.

S tem računajo tudi angleški konservativci. Zadnji povod za njihov nastop so jim dale nadomestne volitve v Newportu, ki so se vršile pretekli teden in pri katerih je zmagal konservativni kandidat nad liberalnim in delavskim.

Novo vlado je prevzel Bonar Law član konservativne stranke. Nova vlada je provizorna in bo imela izvesti samo volitve. Kaka bo bodoča angleška politika, to se bo odločilo pri volitvah, ki se bodo vršile v novembru.

Volilni boj bo hud. Lloyd George se je vrgel vanj z vso vnetostjo. Konservativci ne zaostajajo in tudi delavska stranka, ki pričakuje največ mandatov, je pridno na delu. O vsem volilnem gibanju bomo seveda vedno poročali.

Kanada.

Bogata žetev. V Kanadi se ceni letošnji pridelek pšenice na 380 milijonov bušlov, to je približno okoli 1.033.600 vagonov. Letošnja žetev je bila od vseh najboljša, tako po količini kakor po kakovosti. Ta ogromni pridelek samo na pšenici, bo gotovo vplival na cene, da bodo začele padati. Kanada je velika država v Ameriki, severno od Zedinjenih držav. Ni popolnoma samostojna, temveč pripada delu angleškega svetovnega imperija.

Poročila z dežele.

Sevnica. V nedeljo, 29. oktobra ob 9. uri dopoldne se vrši v gostilni gospe Josipine Stárke občni zbor krajevnih organizacij Narodno-socialistične stranke, na katerega so vabljeni vsi člani in somišljeniki, ker hočemo delo poživiti. Pričakujemo, da se tega občnega zbora sigurno udeleži vsak tovariš.

Kočevje. V soboto ob 5. uri popoldan se vrši pri nas zbor zaupnikov naše stranke. V nedeljo dopoldne se vrši javen shod. Na zaupnem zborovanju in javnem shodu poroča podnačelnik stranke tov. Rudolf Juvan iz Ljubljane.

Maribor. Klerikalna hujskarija. Pretekli teden sem govoril s precej nabrazanim pristašem SLS. Najin pogovor je nanesel na splošni položaj, pri čemer je ta nahujskani človek pričel grozno udrihati po Srbih, češ, da je bilo veliko bolje v Avstriji pod komando Nemcev, nego sedaj pod temi prokletimi Srbi. Navajal je vse argumente, kar jih je kedaj čital v Slovenskem gospodarju, Slovincu in drugih listih te pobožne organizacije. — Človek si komaj misli, da je ta organizacija kot katoliška tako hudobna in da je na drugi strani ljudstvo tako nerodno, da niti ne razume, kaj je narod in kaj je vlada, kaj je režim in kaj je država. — Naravnost brezvestno je, ščuvati naše ljud-

stvo na Srbski narod, ki je z današnjimi razmerami prav tako nezadovoljen kakor mi, in je glede tega, kar delajo samoblastni ministri prav tako nedolžen kakor mi. Odkod torej vzrok za tako podlo obrekovanje? Seveda, če se bo v državi sproti razdiralo, kar se zgradi, je pač zastoj misliti na boljše čase. — V javnosti se kritizira slabo postopanje z našimi fanti pri vojaki, kar je deloma morda tudi res. Vendar pa je nad tem predvsem kriva hujskarija in sovražstvo. Res je, da bi naši fantje lahko služili v Sloveniji. Toda vsled klerikalnih hujskarij se zde Slovenci manj zanesljivi in protidržavni in pravzaprav se ne smemo čuditi, da se nam postavlja za hrbet vojake iz drugih krajev, ki se zde vladi zanesljivejši. Le poglejmo, kako kriče duhovniki, ako je kdo proti njihovi osebi, da je vera v nevarnosti, dasi je vera vendar nekaj drugega nego duhovnik. Obratno se trdi, da pregreha duhovnika na veri nič ne izpremeni, kar je tudi popolnoma pravilno. Čemu pa potem te narodne hujskarije? Vedite, da vas bodo na veke preklinjali oni, ki so podlegli vaši hujskaški politiki. — K. Zmuderl.

Somišljeniki, kupujte edino pri tvrdkah, ki oglašajo v „Novi Pravdi“!

Za naše viničarje.

Kako štiti državna oblast viničarje?

Viničar Florijan Sevshek na samostanskem veleposestvu Racerdvoru pri Mariboru, katerega so že dne 7. avg. t. l. sodniško deložirali in še danes nima strehe, je vložil potem svoje organizacije dne 18. julija t. l. na okrožni agr. urad v Mariboru prošnjo za zaščito pred preganjanjem v nadi, da bo državno nadzorstvo uvidelo, da mu za 4 K dnine in obed ni mogoče hoditi na delo. Okrožni agrarni urad je uvedel preiskavo ter izdal dne 15. okt. naslednjo rešitev pod št. 3496: »Gospod Sevshek Florijan, viničar, Krčevina št. 31 p. Maribor. Na Vašo pritožbo z dne 18. julija t. l. Vam podpisani urad sledeče sporoča: Poizvedbe so jasno dognale, da so v Vaši pritožbi navedene trditve večinoma neresnične in da je uprava veleposestva v popolnoma pravilnem roku odpovedala, vsled tega tudi ni mogoče prisiliti upravo, da bi popravila krivice, katere sploh ni zagrešila. Nasprotno je Vaš nastop v kritičnem času povzročil ne malo škode v enem delu vinograda, kateri je bil izročen vaši oskrbi, dasi je uprava zvišala v onem času viničarjem mezdo, katere bi bili tudi vi deležni. Nahujskani od nekompetentne strani ste se dali zapeljati k zanemarjanju Vaše službe, vsled česar bi bila uprava upravičena Vas takoj odpustiti ter zahtevati od Vas odškodnino za škodo, storjeno:

1. Vsled zanemarjanja službe, katere sploh niste več opravljali po odpovedi;
2. s tem, da nahujskani niste prevzeli službe, ki se Vam je drugod nudila ter napravili prostor drugim delovnim močem.
3. Niste hoteli obdelati Vam odkazano deputatno zemljišče, temveč ste ga večinoma pustili v pušči.

prejela denar. Tako je ugotovil sodnik 15 očetov za enega otroka, toda vse iskanje matere in njenega srečnega potomca je bilo zaman. Naposled so rešili tudi to uganko. Zvedeli so za naslov dotične osebe, toda ptičke ni bilo v gnezdu, ker je še o pravem času odletela v Ameriko. Kakor je pravila njena gospodinja, je dobila od svojega zaročenca iz Amerike poziv, da se naj poda čez široko lužo, da se poročita. Ker pa srečna nevesta ni imela za ta izprehod dovolj drobiža, je v teku poletja skrivaj opazovala in prisluškovala pri sestankih tamošnjih oficirjev ter v jeseni spravila sadove pustolovščin, ki so jih z njimi uganjala druga dekleta.

Skoraj neverjeten je vzrok, radi katerega se je te dni ločil v New-Yorku mož o 1 svoje žene. Pred sodiščem je zahteval ločitev, ker njegova žena v 18-letnem zakonu z njim ni izpregovorila niti najkrajše besedice, — kot bi bila mutasta. Mož ni mogel več vzdržati »večnega molka«, zato si išče sedaj zgovornejšo boljšo polovico.

4. ste v času, ko niste več opravljali dela ne vi, ne člani vaše družine, uporabljali razne materialije (drva itd.), do katerih niste bili več upravičeni.

O kakem nepravilnem in nečloveškem postopanju uprave Racerdvora s svojimi uslužbenci ne more biti govora, dokaz to, da so večina uslužbenci že mnogo let v ondodni službi in ni bilo dosedaj nikakih pritožb.

Poizvedbe so nadalje dognale, da ste celo grozili napram drugim osebam, da boste nekaj storili upravi, ako morate iti. Samoobsebi je umevno, da se Vam je služba odpovedala in se tuuradno odpoved odobri.

Okrožni agr. poverjenik.

Slavni urad povdarja, da uprava omenjenega miniškega podjetja Sevsheku ni prizadejala nobene krivice. Poskusite, gospodje, ki zastopate oblast, delati in obračati zemljo za 4 K dnine in obed, ali pa nam vsaj blagovolite povedati, kje se dobi *zajutrek in večerja* za težkega delavca za 4 K? Če to ni krivica, potem se mora vse prenehati! Nadalje se trdi, da je omenjena uprava zvišala v kritičnem času plače in bi bil tudi Sevshek lahko iste deležen. Slavno poverjenišvo! Načelstvo strokovne organizacije viničarjev v Mariboru je poslalo že aprila t. l. upravi Racerdvora posredovalni dopis, da je viničar Sevshek v grozni stiski in skrajno sestradan ter da pod 10 K dnine napol pri deri nikakor ne more delati. Toda oskrbnik J. Kselmann je rekel: »Predno dam 10 K, viničarja raje napodim, kar je še isti dan poskusil. Kar se tiče škode v odkazanem mu vinogradu, ki je baje nastala vsled tega, ker je šel viničar drugam na delo je gola neresnica, kajti on ni imel določenega posebnega dela vinograda, ampak je delal skupno z drugimi tovariši. Če se ni obdelalo vse pravočasno, je temu kriva plača, za katero ni mogoče dolžiti delavca.

Nadalje glede odškodnine točka 1. Da je viničar zanemarjal svojo službo. Pa še kako! Po zimi je delal za 4 krone na dan, pri svoji hrani, iznebil se je vsega, kar si je v prejšnjih letih prihranil in ko je to pošlo in si za 4 K ni mogel rešiti življenja, se mu očita zanemarjenje — prav po birokratsko. Točka 2., ki pravi, da ni hotel sprejeti službe, ki se mu je nudila drugje, je zopet velika prebrisanost. Ste li že slišali kedaj, da bo kdo moral sprejeti službo, ki mu jo bo nasvetoval njegov delodajalec, ki ga je nagnal? Res čudne domišljije.

Točka tri je istotaka nesmisel, kajti 4. aprila še pri nas ne sejemo koruze in ne sadimo krompirja (kar sejejo sploh viničarji), tako tudi Sevshek tega ni storil. Gospodje več objektivnosti pa je vam pri agr. uradu res treba! Samo brskanje po paragrafihi ni dovolj.

O točki 4 ne sodim, ker se o tem nisem sam prepiral, pač pa hočem omeniti še to, da kaže razsodba okrožnega agr. urada vsestransko na viničarja kot *lopova*, nahujskanega od nekompetentne, *socialne* strani, da bi gospodje oblastniki morali vedeti, da se nahajamo v kulturni državi, ki uporablja za vzgojo dobrih državljanov druga sredstva, ne pa izžemanje, izrabljanje,

Smešnice.

Pretkan bolnik.

Gospod doktor! Ali bo potrebna tudi v tem slučaju operacija, če Vam zaupam, da je ne morem plačati?

V blaznici.

Tujec: »V tem oddelku imate pač posebno težko obolenje?«

Zdravnik: »Žalibog! Tu so internirani ljudje, ki računajo, koliko milijonov bi že imeli, če ne bi bili svojega blaga prezgodaj prodali.

Na borzi.

A: »Kako gre?« — B: »Ne posebno — človek ima vedno skrbi in jezo — sedaj iščem blaginjaka.« — A: »Če se ne motim, ste vendar nastavili pred kratkim novga.« — B: »Seveda, saj tega ravno iščem.«

Huda bolezen.

»Tako sem bolna, gospod doktor!« — »Vse, kar Vam morem priporočati, je mir, popolni mir.« — »Kaj, nič drugega, ko sem vendar tako bolna? Le pogledjte moj jezik!« — »Baš jezik potrebuje mir!«

Zanimivosti.

Osmi otrok — najboljši. — Po dolgih poskusih in raziskovanjih, ki jih je izvršil dr. R. H. Verove med veliko množino otrok v angleških ljudskih šolah, je ugotovil, da je iz higijeničnega stališča v mnogoštevilnih družinah prvi otrok najslabši, osmi pa najboljši. Osmi otrok ne zaostaja v nobenem pogledu za katerikoli od prejšnjih sedmih pri tem ko nadkriljuje vse starejše otroke v manjših rodbinah. Kar se tiče pameti, teže, velikosti in drugih lastnosti, so razlike malenkostne, vendar je mogoče ugotoviti: Pamet narašča polagoma od prvega do tretjega otroka, poljema potem do šestega in narašča zopet do osmega. Največji in najtežji otroci so zadnjerojeni, najmanjši in najlažji pa drugi in šesti. Najstarejši otrok ima navadno najbolj svetlobarvne oči, osmi najtemnejše. Kar se tiče vida, sta najslabša prvo in drugo dete, najbolje pa vidi tretje. Pri raziskovanju je omenjeni zdravnik vpošteval le družine z najmanj štirimi otroci.

Teheranska cenzura. Pet časopisov so ustavili in pregnali enega založnika. Nato je izdal guverner po nalogu perzijskega

vojnega ministra svarilo, da bodo odrezali vsakomur jezik, ki se bo drznil obrekovati, in do dobra strli vsako pero, ki bo prekorajilo meje prostega mnenja....

15 očetov, pa niti enega otroka. — Nek švedski sodnik pripoveduje sledečo zgodbo: Nekoč pride k meni mlad častnik ter mi pokaže pismo, v katerem mu sporoča mlada dama, da je — — —, in da ji naj pošlje takoj nekaj sto kron, ker so jo stariši zavrgli in v zapuščenosti — — — itd. Sodnik se spomni, da je slišal v zadnjem času o več takih slučajih. Brska torej po svojih spisih ter najde več pisem, ki jih je brezdomno pisala ista roka, ki pa so bila naslovljena na različne častnike tamošnje garnizije in podpisana z drugimi imeni. Vsi naslovljenci so molče plačali, da se izognejo morebitnim neprilikam. Ker so pisma, sicer negotovo izražena, vendar pričala o gotovih dogodkih, je imel vsak od častnikov kolikor toliko slabo vest, ki jo je skušal potolažiti s tem, da je posegel v denarnico. — Dotična dama se je v vseh posameznih slučajih podala dobro zagrnjena na dogovorjeno mesto, ter je izginila brez sledu, ko je

lakoto, deložiranje itd. Malovreden tisti, ki si ne zna čuvati avtoritete na poštenjši način.

Pri takih razmerah potem ni čuda, da neuki ljudje preklinjajo državo in oblasti, kar bi nemara storili celo Vi, če bi se tako postopalo z Vami, da bi morali v teh mrzlih nočeh spati na prostem, kakor Sevšek. — K. Zmuderl.

Republika je najboljšo sredstvo za rešitev viničarskega vprašanja! Tako so trdili socialni demokrati pri zadnjih volitvah in tako agitira danes gospod doktor Novačan, ki bi tudi rad že enkrat postal poslanec. Zato si lovi glasove med vsemi stanovi. Poglejmo si pa republiko malo bolj od blizu in videli bomo, da v njej tudi ne leži posebna sreča. Kakor človeku ne zadoštuje, da si izobesi nad hišnimi vrati napis »doktor vseznal«, temveč mora biti večš tozadevnih poslov in jih na podlagi dejstev dokazati, tako je tudi z republiko! Ime samo na sebi nič ne pomaga, ako je državna uprava slaba! Prepričani bodimo, da bi od te svote kar bi imel predsednik Novačanove republike manj plače, nego naš sedanji kralj, delavci presneto malo dobili, ker bi se za Novačanove in njegove najbližje okolice žepe ne zadostovalo. Gospod Novačan, očitvidno niti ne ve, da se naše delavstvo ne da »fartati« s praznimi frazami, ter da so že davno izginili tisti srečni časi, ko so politiki dosegli uspehe za korita s tem, da so ljudstvu pridigovali: »Ako boste nas volili, tedaj vam bomo poskrbeli, kar vam srce poželi.« Danes je zadnji neuki delavec že prišel do prepričanja, da je veliko boljše, če zahteva od politika, da najprej pokažejo resno voljo, s tem da delajo za proletarijat (za delavce), vse drugo dandanes ne izda mnogo. In g. republikanci store veliko bolje, če se začno resno brigati za čimprejšnjo konsolidacijo (ureditev) države in za uvedbo pravičnih zakonov. Pomagajo naj uničiti ljudske zatiralce, ne pa, da so proti velekapitalistom le tako dolgo, dokler nimajo sami polnih malh, potem pa so buržuji kakor vsi drugi, ki kaj imajo. S tem bi osrečili narod, sebe pa postavili v luč poštenosti. Volilne kroglice pa bi se kar same stekale v skrinjice takih kandidatov. Dokler pa boste delali samo zgago in razdor v državi na škodo delavstva, si ne zaslužite drugega kot poštene batine poštenjakov. — Viničarji, ne verujte tistim, ki vas ubijajo v naših pravicah! — Za načelstvo SOV Zmuderl, t. č. predsednik.

Delavec kot davkoplačevalec. Posestniki se kaj radi pritožujejo, češ da so davki previsoki, zlasti če so nahujskani od klerikalcev, kateri so sami glasovali za to, da se redni davek zviša za 300 odstotkov (od 1 na 4). Vsled visokih davkov, trdijo, ne morejo plačevati delavcev tako, kakor bi bilo potreba. V očigled tej nesramni trditvi si dovoljujem kratko pojasniti, kaj je na tem resnice. — Najprej pomislimo, kdo je vse davkoplačevalec. Davkoplačevalec je vsak človek, ki na podlagi svojega dela (kakoršnekoli vrste) vstvarja in množi ljudski kapital, bodisi v obliki gotovine ali pa drugih dobrin, ki imajo denarno vrednost. Tako lahko z mirno vestjo povdarjamo, da plačujejo viničarji, ki pridobe vsako leto ogromni kapital, tudi ogromni del dohodninskega davka, in je trditev, da oni ne plačujejo nobenega davka gola in hudobna laž, ki izvira deloma iz nevednosti, deloma iz hujškarije onih političnih strank, ki uganjajo anarhistično politiko proti razredu neposedejočih, ter mu s tem napovedujejo razredni boj. — Da bo pa ta zadeva našim viničarjem malo lažje umljiva, podajam naslednjo sliko: Neki viničar je pridelal l. 1921 45 hl (15 polovnjakov) vina, ki ga je gospodar prodal takoj ob trgatvi liter po 24 kron, torej skupaj za 108 tisoč kron. Izdatki za obdelovanje vinograda so znašali recimo okroglo 28.000 kron kar je treba odšteti od izkupička 108.000 kron. Pri tem ostane dohodninskemu davku podvržena vsota 80.000 kron, od katerih je plačati po predpisih davka 3.615 K, od tega 80 odstotkov državni pribitek je 2.892 K, torej skupaj 6.507 K, tako da ostane posestniku še čistih 73.493 kron. V tem slučaju je torej smatrati viničarja, ki je pridelal 15 polovnjakov vina in s tem pridobil državi 6.507 kron dav-

ka, kot davkoplačevalec, zaradi česar bi mu morala biti hvaležna, ne pa da ga preganja. Hvaležen pa bi mu moral biti tudi gospodar, ki je samo zato, ker je gledal, kako viničar dela, in pa zato, da je nesel omenjeni davek na pošto ali na davkarijo, prejel 73.493 kron čistega dobička. Tudi ta ni hvaležen, temveč preganja viničarja in se bala češ: davek pa moram le jaz plačati. — Pozivljem klerikalce, samostojneže in druge kapitaliste, da te trditve ovržejo, če morejo.

Viničarski položaj. Že dolgo let nismo doživeli, da bi se toliko viničarjev selilo kot se jih bo letos. Nekateri gospodarji so že v sredini leta pričeli odpovedovati viničarjem, mnogi viničarji zopet, ki so pričakovali novega viničarskega reda, so bili pa vsled absolutno prenizke plače konečno le primorani iskati si poštenjšega gospodarja. Ker pa je teh zelo malo, in iz dobre viničarije sploh nihče ne gre, so mnogi viničarji še danes brez nove službe, kar bo imelo za posledico, da jih bo v jesen, ko se bo čas seiti, sodnija metala na cesti, in jim odkazovala raj cigarnov po starem viničarskem zakonu, kakor se je to že parkrat zgodilo brez ozira na to, je li to socialno ali ne. Glavno pri tem je, da se postopa po zakonih in pa da imajo lahko intrigantje viničarje prazne in zaklenjene! Teh škandalov pa je pred vsem kriva ona gospoda, ki sedi križemrok na vladi in se ne pobriga za to, da bi se uvedlo zakone, ki bi onemogočali vsako nasilje, ter vstvarjali boljši družabni red. Žalibog, tak očitek malo čudno zveni po ušesih prizadetih, toda dokazi so na razpolago, treba se jih je samo poslužiti. Za enkrat navajam le ta le slučaj: Viničar sprejme službo pod pogojem, da mu bo dal gospodar poleg deputatov 10 kron dne, kar odgovarja času, ko je ta služba nastopil. Potem pa naraste draginja za 150 odstotkov (kar se je že zgodilo), vrhu tega pritisnejo še vremenske neizgode, tako, da viničarju ni več mogoče izhajati. Ta prosi zboljšanja, ki pa pri trdosrčnem gospodarju ne doseže. In ker ne mara lakote umreti, gre na delo drugam, kjer več zasluži. Gospodar to videč, toži viničarja, da izprazni viničarijo, povdarjajoč, da se je isti uprl in ni hotel delati. Tudi priče se dobe, katere ovadbo potrdijo, in viničar je v 14. dneh brez strehe, ne da bi našel zaslombo pred oblastjo, ki bi preiskala, je-li imel viničar dane vse pogoje za življenje ali ne. Če se pa vložil v tej zadevi tožba radi eventualne odškodnine, se pusti prizadetega čakati po več mesecev predno pride do razprave. Če se s tem vstvarja ljubezen do države in zaupanje do oblasti, je drugo vprašanje!

Gospa M. Liningerjeva — večkratna milijonarka in veleposestnica je pokazala svojo veliko oliko, pa tudi ljubezen do svoje majerice I. J. s tem, da jo je dne 20. t. m. v hlevu namazala s kravjim blatom po celem obrazu ter jo zmerjala z običajnimi psovki: Saumenseh, windische Canaille, verdamte Drecksau itd., kakor jih pač še vedno rabijo Nemci in nemčurji napram Slovencem. — Načelstvo strok. org. viničarjev v Mariboru opozarja vse svoje člane, naj se izogibljejo takih ljudi. Kdor pojde k takim ljubeznivim gospodarjem brez pismene pogodbe v službo, naj se ne hodi potem pritoževati k načelstvu. — K. Zmuderl.

Tedenske novice.

Naša kandidatna lista za ljubljanske občinske volitve bo pod imenom »Jugoslovanske zajednice« vložena v prihodnjih urah, nakar jo bomo takoj objavili v svojih listih. S tem bo ustrezno naši javnosti, našim somišljenikom.

Razdelite! Naše krajevne organizacije v Ljubljani bodo za časa volilnega boja premajale nekaj številke »Nove Pravde« več. Razdelite jih med vse sloje ljubljanskega občinstva, delavstvo, uradništvo, obrtnike, trgovce itd. Dajte list tja, kjer vidite, da je najbolj potrebna pojasniti naš položaj, naš korak pri teh volitvah, ki ga odobrava na tisoče ljudi.

Tiskovni sklad. Za tiskovni sklad je daroval tov. Drago Vojska na zadnjem zboru ljubljanskih zaupnikov 10 Din. — Tovariši,

posnemajte! V volilnem boju potrebujemo denarja, a naše finance so šibke. Zbirajte prispevke začetkom prihodnjega meseca in nam jih pošljite takoj!

V znamenju ex-lex stanja mestne občine ljubljanske. Ob Dunajski cesti izven mesta stoji enonadstropna hiša, kjer se v prvem nadstropju udirajo tla, ker so strohnili tramovi. Obstoji resna nevarnost, da se nekega lepega dne pod nogami stanovalcev prvega nadstropja pod vdere in pade vse skupaj s prebivalci vred v pritličje na glavo drugih hišnih stanovalcev. Da je temu res tako in položaj zelo opasen, potrjuje izjava inženirja-strokovnjaka. Tudi komisija mestne občine, sestoječa iz zastopnikov stavbnega urada ter mestnega fizikata se je o tem lahko prepričala. Čudno se pa zdi človeku vseeno, da ta gospoda vse to kar tako lahko vzame, zlasti pa mestni fizikat. Čudno se nam zdi, da ti gospodje ne pritisnejo na hišnega lastnika, da bi takoj, ampak zares takoj, zavaroval stanovalce hiše pred neizogibno katastrofo. Čudno se nam zdi, da se nikdo ne prepriča kako malomarno, nezadostno in docela napačno je podprt strop. Čudno se nam zdi, da se takoj ne zahteva temeljite poplave v hiši. Ali se hoče lastnik mar na ta način, s podporo magistrata znebiti strank? — Da, vse to je čudno, in o vsem tem čudu se vsakdo lahko prepriča v hiši, ki nosi številko malo nad 60. — Tudi tu se vidi brezvladje na mestnem magistratu. Toda tega bi v takih slučajih gospodje stavbnega urada in fizikata, ki imajo drugače sicer prav tenko vest, ne smeli tako očitno kazati. Tu bi morali pač imeti malo več smisla za občane in splošnega človeškega čuta.

Malo obzirnosti bi od naše ljubljanske občinske uprave pač lahko pričakovali tudi občani »nižje vrste« na periferijah mesta. Že opetovano se je nekdo oglašil v »Jugoslaviji« in »Novi Pravdi« s prošnjo, naj mestni magistrat v toliko popravni Vodovodno cesto, da bi bila vsaj vredna imena. Cesta se nahaja v stanju, ki je pod vsako kritiko, kar pa ni nič čudnega. Ta cesta namreč nima prave podlage, trpi pa veliko. Po njej se prevaža dan za dnem, leto za letom, ob vsakem vremenu gramoz iz mestne in drugih jam, ki donajajo mestni občini dokaj gmotnih sredstev. Dovaža se premoz k vodovodu itd. Do malega vozarijo tam le mestni vozovi in trpinčijo se mestni konji po tem velikem blatnem morju. Cesta ima tudi »hodnik«, kjer je polno mlak, ter zagazi pri vsakem koraku do členkov v vodo. Predstavlja si lahko vsakdo, kako je pasantu pri srcu in pa v čevljih, ko gazi vodo v tem času. Gospodje pa, ki bi lahko temu odpomogli, ker gramoz imajo iz mestne jame pred nosom, se za vse prošnje ne zmenijo. — Vsled tega se obračam naprošen od prebivalcev tega dela ljubljanskega mesta na mestni magistrat z javno prošnjo, da tej kalamiteti takoj odpomore. Prebivalci Vodovodne ceste zahtevamo, da se ta cesta takoj zadostno popravi — nasuje. Ob enem s cesto pa se naj popravi temeljito tudi hodnik. — Vsaka zakonita vas skrbi za svoja pota, zato mislimo, da bo tudi mestna občina to zmogla. Toliko sredstev bo že preostalo tudi za nas. — Cesta naj se tudi primerno razsvetli.

Še enkrat teror. Naša trditev o političnem terorju v posameznih uradih v Ljubljani od strani JDS nikakor ni bila neutemeljena. Za klub demokratičnih poštinih uslužbencev, ki nam kaže žalostno sliko prinašanja balkanskih razmer tudi v naše doslej politično nepristranske urade, se pobirajo podpisi tudi pri poštnelem čekovnem uradu v Ljubljani. To pa na način, ki izziva odpor naše celokupne javnosti, posebno pa državnih nameščenecv. Neki povsod vsiljivi uradnik čekovnega urada klečeplazi okrog starejših uradnikov, nižje uslužbencev pa samopašno citira k sebi ter jim pomoli pod nos v podpis pristopno izjavo za klub JDS poštinih uslužbencev. Seveda se vrši vsa ta agitacija za JDS edinole med uradnimi urami v uradu samem. Iznašel je ta gospod posebno metodo nabiranja članov za JDS, ki se jo lahko mirno nazove »teror« ali pa še kako drugače. Prišel je od zgoraj — pri šefu čekovnega urada, ki je pristop k JDS klubu samo ob sebi umevno brez obotavljanja podpisal. Nato so sledili drugi starejši uradniki in potem vsi ostali nižji, tudi poduradniki in sluge, ki naravno iz strahu pred svojimi predstojniki niso mogli odreči podpisa. — Jeli to teror ali ne? Ali se ne vzgaja s takimi metodami partizanstvo? — Kdo naj ima še zaupanje v tak urad in v takega predstojnika? Sedaj nam je zadosti tega! Zahtevamo od naših narodnih poslancev, da tu takoj napravijo

red. Z isto prošnjo se obračamo tudi na gospoda poštne ministra. Zahtevamo to v interesu obrambe dobrega imena slovenskega uradništva in pa zato, da se naš upravni organizem na zunaj še bolj ne diskreditira. Zadnjič smo javno svarili. Ker to ni pomagalo, krenemo na to pot.

Kaj so še vse dosegli Bolčev ata v Beogradu? Bolčev Pepe iz Kravje doline »pr Iblan« ni »prifural« zadnjič iz Beograda, kamor je bil šel za »kšeftam« samo pol milijona za naše »abšelarje« na Selu, kakor je pisalo »Jutro« in smo tudi mi verno poročali, temveč je malone prinesel seboj v culi tudi uradniško pragmatiko, za katero se je o priliki svoje intervencije prav »toplo« zavzel. Kdo bi si mislil, da ima uradništvo med tistimi, »k plačujema davka«, tako gorečega zagovornika kot je Bolčev Pepe! — Ne pozabite nani, ko se bo šlo za »iblanskga žepana«!

To pa tudi ni tako, kar si bodi, če pride človek domov s polnimi rokami! Vsi poslanci, ki se zglašajo in oglašajo po Ljubljani, prihajajo med nas praznih rok. Tudi tisti, ki največ delajo, kakor trdijo sami! Še Reisner, ki ima za seboj celo druhanediscipliniranih — organiziranih — državnih nastavlencev, ne more preko načrtov.

Pa pride v Beograd ljubljanski furman in kar naproti mu prinese vse to, kar prej ni šlo in ni šlo! Vidite, to pride od tega, ker imamo same »narodne« poslance. Bolčev Pepe je dejal vse v koš, prav vse, še tiste, ki jih ni, in jih ne bo, čeprav ni niti poslanec, niti neroden. V tej zavesti je tudi nosil prišedši iz Beograda »svoja nova marena in futral« in ž njo razmahoval, kot bi bila vsa »Iblana« njegova. Uboga žrtev, ki ji je pravil, kako »sma ga u Belgrad p.....«, se je vsak čas umikala na sredo ceste, ker je bila glava v veliki nevarnosti. Fijakarji pred »Slonom« so napravili špalir in na Tinetovo komando vsi salutirali. To je »zijala« skupina ljudi, ki je prihajala ravno nasproti! Videlo se je na njihovih »sijajnih« oblekah zlasti na komolcih in na onih delih telesa, s katerim »delaja«, kakor trdijo ljudje Bolčeto ve branže, ki »delaja sam z glava«, da pripadajo uradniškemu stanu. Škoda, da ni »ta sodrga« vedela, kaka čast jo je doletela, da sreča svojega visokega dobrotnika, ki je v znamenje svoje neomajne naklonjenosti pljunil pred njimi tje na sredo ceste, da jo je nič hudega sluteči pes, ki je opazoval černo vreme, v divjem begu odkuril v varnejšo okolico. — »Pa sma ga spet p.....!« si je mislil Bolčev Pepe, pes pa najbrže kaj drugega — — —

Nesocialno postopanje nemških kapitalistov. Prejšnji teden je sporočilo ravnateljstvo litijske predilnice delavstvu, da bo od slej ob sobotah in pondelkih obrat počival. Tudi je ravnateljstvo opozorilo na dejstvo, da lahko pride do katastrofe, da bo moral znabiti obrat popolnoma obstati. S tem je ob delni zaslužek preko 300 delavcev in delavk in bati se je, da bodo vsi kaj kmalu in v najhujši zimi popolnoma brez dela. Narodno-socialna zveza je takoj podvzela vse potrebne korake, da prepreči skrcenje, oz. popolno ukinjenje obrata. — **V soboto in pondeljek ni nad 300 delavcev dobilo zaslužka.** Proti takemu postopanju z delavstvom najodločneje protestiramo. Radi verjamemo, da nastaja tudi pri naši industriji kriza, ni pa nikakor potreba, da to kot prvi občutijo ravno največji siromaki, delavci. **Pozivljemo vse merodajne faktorje, da zasigurajo delavstvu predilnice v Litiji popolni zaslužek.** Ne igrajte se z ognjem!

Dr. Šušteršič pride prihodnje dni v Ljubljano. Tako smo čuli od strani onih, ki jim povzroča ta povratek precej skrbi. Radodovedni smo na sprejem.

Zvišanje doklad državnim poduradnikom in slugam je gotova stvar. Pozdravljamo! To bi moralo priti že zdavnaj, pa tudi za ostale uslužbence. Napovedujejo tudi izplačilo enkratnega nabavnega prispevka za vse. — Čakali so dolgo — do občinskih volitev v Ljubljani! — Toda to ne bo našim režimovcem prav nič pomagalo. To so klofute! — Kdaj pa se bodo popravile ostale krivice nižjim državnim uslužbencem, ki so bili svoji čas maksimirani?

Nova odredba vojnega ministrstva. — Ministrstvo vojne in mornarice je izdalo odredbo, po kateri se mora vsak možki, ki je naš državljan in nad 18 let star, v slučaju potovanja iz enega kraja v drugega, prijaviti vojaškemu uradu občine, iz katere se seli in v katero odhaja. Izvzeta pa so potovanja za manj kot 30 dni. Vsi, ki bi se pregrešili proti tej naredbi, bodo prvič kaznovani z disciplinarnim zaporom, v ponovnem slučaju pa kot vojaški begunci po zakonih vojaško-kazenskega zakonika.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić & drug
 Ljubljana, Bohoričeva ulica 20
 se priporoča za vsa v to
 stroko spadajoča dela.

Za vsa pleskarska dela, lakiranje
 vozniških koles v ognju in lakiranje
 avtomobilov se priporoča

Tone Malgaj
 Ljubljana,
 Kolodvorska ulica števil. 6.

Slavemu občinstvu naznanjam, da sem pre-
 vzela zastopstvo prve domače tovarne „Volta“
 Maribor, ter se cenjenim naročnikom najtopleje
 priporočam. — Žarnice vseh vrst, na drobno in
 na debelo.

EMIL FRANZOT
 Ljubljana, Florjanska ulica 3.

Pred nakupom si oglejte mojo zalogo

usnjenih suknjičev

v črni in rujavi barvi, katere izdeluje iz
 usnja, specijelno v ta namen strojenega.
 — Vzorec usnja na zahtevo zastoj in
 franco!

Konfeksijska trgovina

Drago Schwab
 Ljubljana, Dvorni trg 3.

V zalogi vseh vrst sukna, obleke, zim-
 nik, dežni plašči, športne čepice, pe-
 rilo itd. — Lastni modni salon!

SANKE! SMUČI!

Tovarna

Stane Vidmar

Ljubljana, Sv. Petra cesta števil. 75

Telovadne, športne in igralne po-
 trebščine. — Železne konstrukcije,
 transportne naprave i. t. d.

Dr. Démetér Bleiweis - Trsteniški

specijalist za notranje bolezni in za bo-
 lezni v nosu in vratu se je povrnil.
 Kongresni trg 15 3 do 5 popoldne.

IVAN JELAČIN, Ljubljana

Uvoz kolonijalne in špecerijske robe

Tvrda ustanovljena leta 1888.

Solidna in točna postrežba.

Modna trgovina

A. Šinković
 nasl. K. Soss

Ljubljana - Mestni trg 9.

Cene zelo zmerne.

Veletrgovina

A. Šarabon, Ljubljana

priporoča

špecerijsko blago, raznovrstno žga-
 nje, moko in deželne pridelke.

A. LEČNIK

juvelir in urar.

CELJE, Glavni trg 4.

Velika izbira otroških vozičkov,
 dvokoles in šivalnih strojev
 poceni

F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg 28.

Sprejmo se v polno popravilo za emajliranje z ognjem in
 ponikanje dvokolesa, otr. vozički šivalni in razni stroji.

„TRIBUNA“

Tovarna dvokoles in otroških vozičkov, mehanična
 delavnica, Ljubljana, Karlovska cesta števil. 4.

JADRANSKA BANKA, BEOGRAD

Delniška glavnica: Din 60,000.000.—

Rezerva: Din 30,000.000.—

Podružnice:

Bled Jesenice Prevalje
 Cavtat Korčula Sarajevo
 Celje Kotor Split
 Dubrovnik Kranj Šibenik
 Ercegnovi Ljubljana Tržič
 Jelsa Maribor Zagreb
 Metković.

Amerikanski oddelek.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
 Frank Sakser STATE BANK, Cortlandt Street 82. New-York City.
 BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta,
 Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Ing. Rudolf Treo, stavbenik
 Ljubljana, Gosposvetska cesta 12
 se priporoča za napravo stavb, adap-
 tacij in načrtov.

MILOŠ OSET

trgovina s špecerijskim
 in kolonijalnim blagom

MARIBOR
 ALEKSANDROVA C. 45.

Maks Zabukošek

krojaški mojster.

Celje, Cankarjeva 2.

Drva, premog, sadje, krom-
 pir, žito, seno in slamo ter
 druge deželne pridelke
 kupuje in prodaja

Andrej Oset
 Maribor

Aleksandrova cesta številka 57.

Telefon št. 88.

SUHE GOBE

in kumno kupuje

SEVER & KOMP.
 Ljubljana, Wolfova ulica 12.

IVAN ŽIVIC

STAVBENI MOJSTER

MARIBOR

VRBANOVA UL. 28.

Naznanilo! Kranjska deželna banka Naznanilo!

naznanja, da je vsled sklepa pokrajinske uprave prešla z vsem aktivnim in pasivnim premoženjem v
 last regulativnih hranilnic ter se bode vodila pod naslovom:

„Hipotekarna banka Jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani“

z delniško glavnico K 10,000.000.—.

Izvrševali se bodo vsi običajni bančni posli na najsolidnejši podlagi.

:-:-:-

Zveza najmočnejših hranilnic je najboljšo jamstvo za obstoj in napredek banke.

Delniška glavnica:

K 20,000.000.—

Slovenska eskomptna banka

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica števil. 1.

Rezervni zakladi:

K 6,500.000.—

PODRUŽNICE:

Novo mesto, Rakov, Slovenjgradec

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Telefoni št. 146, 468

Brzojavke: ESKOMPTNA

ZALOGA
ČEVLJEV

LASTNEGA
 : IZDELKA :

DRAGOTIN ROGLIČ

MARIBOR, KOROŠKA CESTA 19

KOMISIJSKA ZALOGA PRI BETKI LEŠNIK, GOSPOSKA ULICA 14

"KARO"

VARSTVENA ZNAMKA

LJUBLJANA
 Mestni trg 5.

O. Bernatović

Konfeksijska
 trgovina